

TUTKU ÇAĞININ GERÇEĞİ POP SANAT VE MİNİMAL SANATIN TUTUMU

Nesrin KARACAN

Dr. Öğretim Üyesi, Mersin Üniversitesi, nesrinkaracan(at)yahoo.com ORCID: 0000-0002-3781-0643

Karacan, Nesrin. " Tutku Çağının Gerçeği Pop Sanat ve Minimal Sanatın Tutumu". idil, 57 (2019 Mayıs): s. 605-612. doi: 10.7816/idil-08-57-07

Özet

Bilim ve sanat, ait olduğu dönemde, o ortamda olup bitenin fotoğrafını çeker. Arada belki gözden kaçan, zamanın yuttuğu değer ve yerini bulamayan, dönemsel gerçek ve kişilikler olsa da bilim ve sanatın çağ göstergesi olan belgeleri vardır. Tarih bu iki disiplinin verisi olan büyük fotoğraflardan okunmaktadır. Biz, herhangi bir dönemin sonrasındakiler, o anın ve orada olanın bilgisine, bilim ve sanatın dönem gerçekliklerine karşı geliştirdikleri duyarlılığa ilişkin cevapları olan ürün ve nesnelere ulaşırız. Her dönem diğerlerine göre çağın değişenlerinden dolayı başlıklar içerse de değişmeyen şey, çağ duyarlılığı ve yöneldiği içeriğin sanatçılar tarafından saptanıp, belgelendiğidir. Bu değişmeyen işleyiş, bugün için de geçerlidir. Bugünkü tüketim toplumunun fotoğrafında, pek fazla coğrafyada fark da görülmezsizin, dönem gerçeği olan hız, hazır yapım yiyecek ve nesnelere, moda, reklam, sahip olma hırsı, standartlaşmış bir bütünün içerik ve nesnelere söz konusudur. Güncel sanatta da bu içeriklere karşı, Pop sanatın günün tüm değerlerini sevip, empati kurduğunu, Minimalizm ve soyut sanatın yeni temsilcilerinin ise güncel gerçekliğin görsel nesnelere sanatın soyutlamaları gibi iki temel tutumun geliştiğini görürüz. Bu çalışmada sanatın temel iki eğiliminin güncel gerçeklik karışındaki tutumları irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Güncel sanat, gerçeklik, empati, soyutlama, Minimalizm, Pop Sanat, fetiş

Giriş

Sanat ve bilim gerçekliğe farklı biçimlerde bakışları gibi, farklı bilgilere sahip olmuşlar ve kendi somut ürünlerini üretmişlerdir. Bilim ve sanat üretimi, keşif aşamalarında, sezgisel biliş ya da üretim süreçlerinde deneme yapmak gibi yöntem ve süreçlerde ortaklıklar taşımalarına rağmen, var olan gerçekliği kendi yöntemleriyle değiştirip, sunarlar. Ancak bu iki disiplinde döneminde, yani yaşanan zaman içinde, olanın belgelerini oluştururlar. Arada belki gözden kaçan, değer ve yerini bulamayan, zamanın yuttuğu döneysel gerçekler ve kişilikler olsa da, bilim ve sanat çağ göstergesi olan ürünler ortaya koymakta ve tarih bu iki disiplinin verisi olan bu ürünlerden okunmaktadır. Biz, yani herhangi bir zaman diliminin sonrasındakiler, o anın ve orada olanın bilgisine, geçmişten geriye kalan bilim ve sanatın dönem gerçekliğine karşı geliştirdikleri duyarlılıkla ürettikleri ürün ve nesnelere erişiriz. Bugün etrafımızda yer alan nesne, bilgi veya olaylar da bizim içine doğduğumuz, olumlu ya da değil, bildiğimiz, gördüğümüz, hissettiğimiz yani bizi saran gerçeklik bütünüdür. Her çağın gerçekliği bizim tarihsel olarak baktığımız kesitte, aslında o günün güncelinden bir biçimde bize aktarılan, öne çıkan ve döneme hâkim olan yaşama dair bilginin toplamıdır. Yani günün veya dönemin yarattığı etkiye sanatçının geliştirdiği dikkattir. Kagan'ın da ifade ettiği gibi:

Goçarov, çok ilginç bir itirafta bulunarak der ki," Kendim içinde beslenip olgunlaşmayan, kendim görmediğim, kendim gözlemde bulunmadığım hiçbir şey kalemimden çıkmaz!...Kendim yaşadığım, kendim düşündüğüm, kendim duyduğum şeyleri , neyi sevdiysem, yakınımda neyi görüp nasıl tanıdıysam onu yazdım yalnızca, kısacası kendi yaşamımı çizdiğim kadar , yaşamımda da neyi gördüysem onu çizdim" bu niteliği yani insanın yaşamda nasıl yaşadığını ve yaşamında neyi "sürdüğü"nü biçimlendirip ortaya koyma yeteneğini ve gereksinimini yalnızca Goçarov değil, ama gerçek hiçbir sanatçı, bu denli tam olarak tanımlayamaz belki de .(Kagan, 1993: 384-385)

Bilim ve sanat, kendi ait oldukları zamana koşut ya da önünde giden ilgiler oluşturmuşlar ve

ürün vermişlerdir. Bilgi birikimini her iki alan da, kendi dillerinde ve araçlarıyla ama birbirini etkileyen karşılıklarla üretmişlerdir. Aynı zaman da birbirlerinin alternatifi veya aynı duyumsamaya karşı doğaları gereği tezatlık içeren alanlar da olmuşlardır. Tüm bu koşutlukları ya da farklı bakış açıları, tarihin her döneminde olduğu gibi, zamanın koşullarına göre farklı biçimlenmekle birlikte, bu gün de geçerlidir. Aynı neden sonuç ilişkisi, yani insanı kuşatan gerçekliğe karşı oluşan etki ve ürüne dönüşme biçimleri çağ görüşünün bir yansımasıdır ve her dönem bu anlamda benzerlik gösterir. Çağdan çağa görülen farklılık sunan noktalar yalnızca döneme ait toplumsal, siyasal, ekonomik, felsefi ve teknik kodların farklılığı ya da değişikliğidir. Sanattaki değişimde de aynı işleyiş geçerlidir.

Güncel Sanat, Pop Art ve Minimalizmin

Tutumu

Günümüzde de sosyal, ekonomik, bilimsel ve teknolojik gerçeklikler ışığı altında, iletişim ve erişim hızıyla sınırları daralan dünyada hayatın kavranan yüzü, içerik, değer ve nesnelere sanata ve çevresine etki edip, biçim vermektedir. Bugünün yaşam biçim ve gerekleri, bilgi ve her alandaki erişim teknolojilerindeki hız nedeniyle, pek çok coğrafyada da büyük farklar göstermeksizin, seri üretim, moda, tüketim tutkusu ve hırsı, ulaşılabilirlik, hemen her değerın birbiriyle hızla yer değiştirebilmesindeki tutarsızlığın, boşluk duygusunun, tabu yıkımının kendisi olmuştur neredeyse. Bilişim ve teknoloji çağının gerçeği de reklam ürünleri, hızlı tüketim, nesneden, yiyeceğe kadar her şeyde hazır yapım çağıdır. Bu çağın sanatı da tıpkı günlük gerçeği gibi, hazır yapım nesnelere, fabrikasyon üretimi maddeler, reklam ürünleri, medya yıldızları, nesne tutkusu uyandıran birbirinin aynısı olan moda ve klişe içerikleri hem konu almakta hem de malzeme olarak kullanılmaktadır. Doğal olarak da güncel sanatın konusu ve biçimi de güncel yaşamın kendisi olduğu kadar, yükselen değer, tutum ve nesnelere ya da bütün bu içerikleri dışlayan tutumlardan oluşmaktadır.

Güncel sanat yaşamın tüm değişkenlerine rağmen, geleneksel yöntem ve malzemeleriyle form üretmeye devam eden resim, heykel, seramik gibi

kendi disiplin özelliklerini halen koruyan alanları dışında, 1950 ve 60'lı yıllardan beri çağın sürekli değişen bu güncel gerçekliğine karşı etki-tepki şeklinde çeşitlenen yönelimler oluşmuştur.

Çağdaş sanatta görülen etnografik dönüşüm, sanatın minimalist soykütüğünde son otuz beş yıldaki gelişmeler tarafından da yönlendirilir. Bu gelişmeler bir incelemeler dizisi oluşturur: İlk olarak sanat ortamının maddi bileşenleriyle, daha sonra algının mekânsal koşullarıyla ve ondan sonra bu algının bedensel temelleriyle ilgili araştırmalar. Bunlar 1960'ların başında minimal sanatla başlayan, daha sonra kavramsal sanat, performans sanatı, beden sanatı ve 1970'lerin başında ortam odaklı sanatla ifade edilen dönüşümlerdi (Foster, 2009: 230).

Pop Sanat, Minimalizm, Arazi Sanatı, Eylem Sanatı gibi tüm eğilimler de dâhil olmak üzere, sanatta tıpkı tüm zamanlarda olduğu gibi kendisini saran gerçekliğe karşı oluşan iki temel yönelim söz konusudur. Biri çevreye karşı oluşturulan bilincin empatik, hikâyeci, nesne veya görsele düşkünlüğünün karşılık bulduğu Pop Sanat ve türevleridir. Doğayı taklit eden betimlemeci sanatın uzantılarıdır. Diğeri de çevreye karşı oluşturduğu bilincin tüm görsel ifadelerini sanatın dışına iten Minimalizm ve soyut dışavurumculuk gibi soyutlamacı yönelimdir. Yöntem ve nesnelere tezat iki eğilim olsalar da çağ gerçekliğine karşı gelişen iki temel tepki biçimidirler.

Pop Sanatın içeriği olan nesnelere günlük gerçeğin doğrudan kullanımı esastır. "Toplumsal dayatımların ve antropolojik varsayımların "tarih"ten "kültür"e geçişte hâkim olması gibi, teknolojik dayatımlar ve psikanalitik varsayımlar da 'sanattan görsellik'e geçişe damgasını vurmuştur" (Foster, 2012: 124). Foster'ın ifade ettiği "görsellik" Pop Sanatta hem sanat nesnesi hem de içeriğin kendisidir aynı zamanda. Doğayı kopya eden sanat üretiminin yerine nesnenin veya görselin kendisini olduğu gibi kullanarak günlük hayat ve içeriklerinin kopyalanması söz konusudur. Segal, Mueck, Warhol gibi temsilcileriyle düşünülünce, Pop sanat hiçbir dönemde olmadığı kadar gerçekçidir. Çevresine geliştirdiği duygudaşlık geleneksel sanattaki empati kavramından da geri değildir. Öteden beri

geleneksel sanatın aşkını yanına tepki gösteren Avangard sanatçı ve akımların istediği, günümüzde tam karşılığını bulmuş, sanat ve hayat özelliklerle Pop Sanatla hiçbir dönemde olmadığı kadar iç içe geçmiş, hatta sanat olanla sıradan nesnenin arasındaki ayırım belirsizleşmiştir. Pop sanatçılar günlük gerçeklikle sanat arasındaki çizgiyi hemen hiç noktasına indirgememesine günlük hayata ve nesnelere aşırı bir duyarlılık geliştirmişler, seçtikleri ve bir şekilde biçimledikleri ya da olduğu gibi kullandıkları şok eden nesnelere ve sıradan içeriklerle sanat kavramından da uzaklaşmışlardır. Seri üretimler, biçim tekrarı, hazır nesne, kitsch, ucuz, emek ve işçilik içermeyen, çabuk üretilen veya satın alınıp, aynı şekliyle yeri değiştirilse de, sıradan nesneden ayırt edilemeyecek nesnelere popüler sanatta üretim eyleminin yerini almıştır. "Pop-art sanatçıların ticari logolar, çizgi roman kahramanlar ve kitsch gibi görünen imgeleri bu kadar cazip bulmalarının nedeni de popüler sanatın estetiğidir zaten"(Danto, 2014: 145).

Pop sanatta özellikle halkın çok tükettiği nesne veya ilgi gösterdiği kişi, olay gibi içeriklere yönelen dikkat, tutku, sevgi, görsel kültüre besledikleri empatiyi gösterir. Hatta öve öve bitiremez, tüm kitsch düşkünlüğü gibi, fetiş nesnelere allayıp, pullar, parlatır, göstermek ve sevdirmek için her şeyi yapar.

Warhol dünyanın sıradan halini estetik olarak güzel buluyor, Harvey ve onun Soyut ekspresyonist kahramanlarının göz ardı ettiği veya hor gördüğü şeylere büyük hayranlık besliyordu. Andy gündelik hayatın yüzeyindeki şeylere bayılıyordu; konserve ürünlerinin besleyici ve öngörülebilirliği, alelade şeylerdeki şiirsellik hoşuna gidiyordu. Roy Lichtenstein bir kez ben de yanındayken, "Ne muhteşem bir dünya bu, değil mi?" demiş ve ardından Andy'nin sık sık bunu söylediğini eklemiştir. (Danto, 2014: 52- 53)

Warhol'a ilişkin aktarılan bu duyarlılık onun şahsında olduğu gibi Pop Sanatın tüm temsilcilerinde ortak bir özelliktir aynı zamanda. Pop Sanata yönelik Bbu özelliklerinden dolayı Pop sanata, sanattan koptuğu, fetiş yarattığı gibi yargılar türemiştir. Pop sanatçıların

kitle kültürüne karşı oluşan duyarlılığı, sanat bunun neresinde sorusunu sorduracak kadar dolaysız ya da pervasızdır. Kuspit bu yargılara yönelik şöyle bir cevap vermiştir. "Sanat "kendisi ve gündelik çevresine ilişkin bir hiper bilinç "geliştirebilir ama onun sanat olup olmadığına karar veren şey de zaten günlük çevresidir, tabii eğer bu zahmete katlanırsa" (Kuspit, 2006: 81). Elbette herkesin sanat olarak kabul ettiği kavramla bakıldığında, Pop Sanat, sanattan çok, kitsch gibi görünse de sanatçının ürettiği şey, içine doğduğu ve artık doğası sayılacak olan bu kültürün tipik özelliklerini taşıyan bir yansımadır. Yine Pop Sanatın sıradan, ucuz, işlev olarak bile değersiz nesnelere doğrudan kullanmadaki takındığı tutum, günlük hayatın tüketim hırısını kamçılamanın bir tüccar veya reklam piyasasının takındığı tavır gibi, tüketim kültürünü destekler, ya da yergiye dönüktür. Pop Sanat bu nesne ve içerikleri kullanırken, güncel olana duyduğu hayranlığını sergilemek yanında kurumsal sanata karşı eleştirel tutumunu da ortaya koyar. Bir afiş görüntüsüne dönüşen resim, ya da dev dondurma külahı heykeli gibi ürünleri düşündüğümüzde, gördüğümüz ne afiş, ne dondurma külahı, aynı zaman da ne resim, ne de heykel, ne de afiştir. Yani yukarıdan bakan bir tavır bile, ne sanat olduğu, ne de sanat olmadığı söylenebilir. Olan ve olmayan arasındaki paradoksal bir kırılma noktasıdır: "su dolu bir bardağın içine konan bir çubuk bükülmüş gibi görünür, ama biz aslında çubuğun bükülmediğini biliriz. Su gibi sanat da bir yanılsama aracıdır. Sanat, deyim yerindeyse, akıl yoluyla doğrusu görülebilen doğal bir yalandır" (Kuspit, 2004: 56). Sanatın yarattığı bu paradoks da sadece Pop Sanatın yarattığı bir paradoks değildir, sanatın her türü ve dönemine özgü bir özelliktir. Pop Sanattaki şaşırtıcı şey nesnenin sıradanlığı ve sanattan beklenen özelliklere karşı takındığı fütursuz tavidir sadece. Bu anlamda Pop Sanatta görsel kültür ve nesnelere karşı yönelen duygudaşlık, güncel gerçekliğin ret edilemez bir yönüdür:

...ideolojik mesaj iletme aracı haline gelmiştir; tıpkı Platon'un derin düşünemeyen halk kitleleri için hakikati anlaşılır kılmak ya da en azından kitleleri hakikati sahiden anladıklarına inandıracak ölçüde hipnotize eden abartılı bir anlatı biçiminin de hakikati aktarmak için mitleri kullanması gibi.

(Kuspit, 2006: 56)

Geleneksel sanat penceresinden bakınca sanata benzemeyen Pop Sanatın güncele çektiği dikkatin eleştirel tutumuna Kuspit'le cevap verilebilir:

Kıscası estetik deneyin, hem toplumsal kimliğin yerleşmiş bir şey -yazgı- olmadığının, hem de varoluşun tek unsuru olmadığının fark edilmesine yol açar. Toplumsal kimlik, bireyselliğin kaynağı değildir, bireyselliği engeller. Bireyin "zorunlu davranışlara "-bu davranışlar, hiç kuşku yok ki toplumsal varlığın devamı için gereklidir- itilerek yitirdiği bireysellik ve gerçeklik duygusunu keşfetmesini sağlayan şey estetik deneyimdir, çünkü insanın geçekçi değilse de ulvi bir mutluluk olarak tanımlanabilecek bir ölçüte göre yaşamasını sağlarken toplum içinde, paradoksal bir biçimde, "[toplumsal] gerçekliğin eleştirel açıdan sınanmasının" da öncülüğünü yapar. (Kuspit, 2006: 29)

Pop sanatçıların tutumu ağır eleştirilere uğrasa da vermek istediği mesajı iletme için her yolu kullanırlar. Ticaret piyasasını oluşturan tüm tarafların tutumunu takınıp, söylem, şok, etki yaratmak için her şeyi denerler ve günlük hayattan sanata aktardıkları nesnelere hem severler hem de insanların nesne tutkusunu eleştirmek için kasıtlı olarak kullanırlar. Bu nedenle de yargılanırlar: "Sömürücü uygulamalar ve bilimsel indirgemecilik, daha önce de söylendiği gibi, incelemek ve kullanmak adına gerçekliği katlederler ve her ikisi de, en azından estetik bir bakış açısına göre acımasız birer suiistimaldir". (Kuspit, 2006: 51)

Resim 1. Andy Warhol, Marilyn Diptych https://www.google.com/search?q=Marilyn+Diptych&safe=strict&rlz=1C1CHZL_tr

Kuspit'in (2006: 81) sözünü ettiği "hiper bilinç" Pop sanatta nesneye karşı, fetiş olana duyulan

bir düşkünlük ve heyecanda karşılık bulur. "Ama bugün, fetişe dayalı estetik-karşıtlığının sorunu, modernizm içerisindeki bu muhalif tavrın postmodernizmde hâkim bir tavır haline gelmiş olması" (Foster, 2012: 135). Biz bu tür bir duyarlılığı 20. yüzyılın avangartlarında görmüştük. Hayat ve sanat arasındaki sınırları kaldırmak ve kurumsal sanatın geleneksel yöntem ve estetik arayışına karşı tavır geliştirmek isteyen, Sürrealizm ve Dada gibi belli akım ve sanatçılarına özgü bir tavidir. 20. Yüzyılın başındaki sanat hareketlerinin bütününde hâkim olan bir istem değildi. Oysa 1950'lerden beri popüler sanatın karakteristik özelliği, kurumsal sanata hâkim olan estetik ve güzellik karşıtlığıdır. Çünkü Pop Sanatta, sanat nesnesinin yerini alan, sıradan eşyalar, afiş ve fotoğraf gibi ürünler, sanat nesnesinden beklenen, formu oluşturan beceri ve ustalığın karşısına, sıradan veya kitsch olarak çıkar. Mağaza tanıtımlarında kullanılan bir reklam toteminden, herhangi bir eşyadan ya da posterden pek farkı görünmeyen bu ürünleri Danto şöyle değerlendirir:

Sanatın Sonu'nun dayandığı savlardan biri sanatla gerçekliğin bazı durumlarda birbirinden ayırt edilemez olmasından yola çıkıyordu. Sanat ile gerçeklik ayırt edilemez olmuşa, bir şekilde bir sona geldiğimizi düşünmüştüm. Ancak, sanat ile gerçeklik, prensip olarak, görünürde aynı olabilir. (Danto, 2014: 58)

Pop Sanatın nesnelere izleyici, sanatçı ve eleştirmenin bazen sorguladığı, kızdığı, bazen de özellikle izleyicinin, dolaysızlığından dolayı hemen benimsediği nesnelere. Çünkü izleyici bu nesnelere günlük gerçekliğin oluşturduğu belleğin bildiği, tanıdığı ya da arzuladığı şeyin kendisini bulur. Kitlelerin tükettiği nesnelere, yer değiştirme arzusunun yönlendiği starlar, arkasında yatan başka gerçeklere rağmen albenili, parlak ya da sıradan ama yaygın olan içerikler popüler sanatın vazgeçemediği dokudur.

Pop Sanat tarafından heyecanla içselleştirilip, ikonlaştırılan bugüne özgü kültürel özelliklerin tam karşıtı olan diğer yönelim de Minimalizmdir. Soyutlamacı bir eğilim olan Minimalizm, Popüler Sanatta yüceltilen popüler kültür ikonlarını ve an-

latımcılığı, günlük hayata dair bütün bu içerikleri dışlamıştır. "Duchamp'ın hazır- nesnesi, Minimalistlerce en yalın haliyle algılanmış, sanat karşıtı tavrı ya da gündelik nesneyi yücelten boyutunun dışında bir anlam içinde düşünülmüştür (Antmen, 2009: 184).

Minimalizm ve Pop Sanatın çağ gerçekliği karşısındaki tutumları; şakacı, mizaha döken, durumu hafife alan, oynayan, konuşan, sempati uyandıran, neşeli bir kişiyle, aynı olay karşısında, derin düşünen, ölçülü, ağır başlı, ciddi, akıllı, az konuşan, biraz da soğuk ve kendi içinde ilkeleriyle yaşayan iki kişinin tavrı gibi tezatlıklar içerir. Ancak bu iki eğilimde günümüz sanatında aynı zamanın kültürünü gören, bilen ama farklı şekillerde karşılık veren iki ana karakterdir. Minimalizm ve Pop Sanatın çağ gerçekliklerine karşı farklı biçim dili geliştirmiş olsalar da, birim tekrarı ve fabrikasyon üretim, ortak duyarlılık noktalarıdır. Foster şöyle vurgular:

Farklılık ve tekrar mantığı bugün ikinci doğamız haline gelse de otuz beş yıl önce bu durum bu kadar belirgin değildi. Yine de minimal ve pop-artı bu mantık oluşturur: Minimalizmde farklı özel nesnelere ve tekrarlanan seri düzenlemeler arasındaki gerilime ve pop-artta ise aynı işlemlerin (serigrafı gibi) tekrarıyla farklı imgeler üretilmesinde bu mantık görülür." (Foster, 2009: 97)

Form üreten sanatın yeni temsilcisi kabul edilen Minimalist objelerde geleneksel heykel yapımı yöntemleri dışında, el değmeden, fabrikada üretilen, birbirinin tekrarı olan birim veya renk düzenleri hâkimdir. Minimalizm anlatımcılıkla sömüren, slogan atan sanat eğilimlerinin karşıtı, ama güncel gerçeklikle girdiği etkiyle seri üretim ve teknolojinin sert, parlak mükemmelliğini yansıtan soyut sanatın yeni temsilcisidir. Minimalizmde birim tekrarı, tıpkı bugün hayatın kendisindeki, standartlaşmış günlük program, yemek ve giyim tarzları, tekrarlanan günlük rutinler ve düzenin kendisi gibidir. Günümüz insanın yaşam biçimini oluşturan tekrarlanan, standartlaşmış hayatın karakteristiğine karşı her iki eğilimde de bir duyarlılık oluşmuş ve form dillerinde de bu ritime dikkat çekmek ve uygulamak söz konusudur. Kuspit şöyle dile getirir:

Arnheim şunları gözlemliyor. "Entropinin artı-

şı birbirinden oldukça farklı iki tür etkiye bağlıdır: bir yandan, düzenliliği ve düzen seviyesinin düşmesini sağlayacak olan basitliğe yönelik bir çaba, öte yandan düzensiz yıkım." Bunlardan birincisi "homojenliğin boşluğu"na yol açar. Bunun en iyi örneğini ise modern sanatta çoğunlukla kendi başına amaç gibi görünen sıralılık, özellikle de ızgaraların sıralılığı oluşturur. İkincisi ise "örgütlü yapıda... aşınma ve çatışmadan ya da bir arada durmayı becerememekten kaynaklanan parçalanma"ya neden olur. Bu durum Arnheim'e göre bir patlama sonrasında oluşan biçimsiz kalıntılara benzeyen Pollock'un resimlerinde, genel olarak Soyut Dışavurumcu resimlerde ve sanat olarak sunulan "rastlantısal maddelerin, olayların ve seslerin oluşturduğu biçimsizlikte" apaçık görülmektedir. (Kuspit 2006: 66-67)

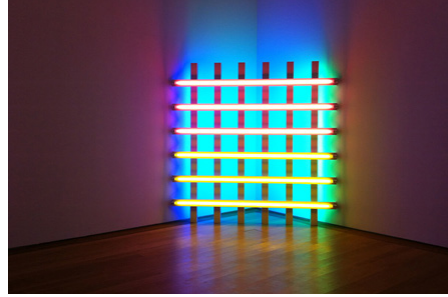
Antmen (2009: 181) Minimalizm için, "yapıt, görünüşe bakılırsa, herhangi bir şeyi temsil etmemekte, herhangi bir şey anlatmamaktadır. Yalnızca vardır. Flavin'in yapıtının örneklediği gibi, Minimalistler için sanat 'ne görüyorsan, odur'; ötesi yoktur." derken, Minimalizmin karakteristik özelliği olan yalınlığını vurgular.

Bugün tüm teknolojik erişim türlerine rağmen, gerçekliği hiçbir şey tamamen kuşatamaz ve nesnelleştiremez, ancak "Gerçekliğe yönelik bilinç kökten değişmiştir, böylece gerçeklik basitçe rutin olarak verilen şey bir şey gibi değil, görsel bakımdan sahici bir şey gibi görünür (Kuspit, 2006: 44). Kuspit'in belirlemesinden hareketle çağ gerçekliğinin Pop sanatçılarda çağa ait sahi ya da hakikat olanın, betimlemeci, Minimalizm gibi yönelimlerde de soyutlamada karşılık bulmuş ve yansımış olduğunu söyleyebiliriz. Ama her iki eğilimde de çağa özgü ve öncesine göre farklı, kurumsal sanatın uzağında gibi görünseler de güncel kültürün görsel yansımalarında kendini gösteren soyutlamacı ve sempatik olmak üzere iki temel sanat eğiliminin güncel ilgilerle dönüşmüş hallerini görürüz. Danto (2014: 52); "Yukarıda da ifade ettiğim gibi, tasarım kendisinin ve kullanıcılarının çağdaşlığını yüceltir; bu tasarım ve kullanıcılar, buldukları anı yere göğe sığdıramayan " pepsi kuşağına" mensup kişiler kadar şimdiki ana aittir." der. Danto'ya katılarak, Pop Sanatın da Minimalizmin de sergiledikleri

tutum ve nesnelere bu çağa ait ekonomik, sosyal ve kültürel dokuya ait kimlik özelliklerini oluşturduğu gerçeğini ve her iki eğilimin de birbirine tezat içeriklerine rağmen kendi içlerinde olduğu kadar, çağla bütünlük ifade eden hareketler olduklarını söyleyebiliriz.

Resim 2. Jeff_Koons_Tulips_Nord_LBhttpstr. m.wikipedia. orgwikiDosyaJeff_Koons_Tulips_Nord_LB. jpg

Reim 3. Dan Flavin,Erişim:https://www.nga.gov/content/dam/ngaweb/features/slideshows/dan-flavin/flavin_intro. jpg 05.03.2019

Sonuç

1950'lerden beri, sanatın gündemini oluşturan da, güncel yaşamın profilini çizen de, hayatın hızlı değişkenleri, kent dokusu ve teknolojinin görmezden gelinemeyecek gerçekliğidir. Artık doğanın yerine geçen bu çağ bileşenleri, sanat ve insan olarak sanatçıyı ilgilendiren ana sorundur. Popüler ve Minimal sanat gibi iki tezat eğilim de bu güncel gerçeklik karşısında farklı tutumlar geliştirmişler ve sanatçıların kişiliklerinde karşılık bulan temel duyarlılıklardaki öbekleşmelerle gerçeğin önemli, etkili taraflarına dikkat çeken üretim biçimleriyle döneme hâkim olmuşlardır. Minimalizm de Pop Art da çağımıza ait olan ve kendilerince anlamlı

buldukları bir gerçeklik boyutunu nesnelleştirmişlerdir.

Resim 4. Donald Judd, 1969, Hirshhorn Müzesi. <http://partoft-hemooc.org/wikiwp-content/uploads/201603/Slide>

Kaynaklar

Antmen Ahu. Sanatçılardan Yazılar ve Açıklamalarla 20. Yüzyıl Batı Sanatında Akımlar. İstanbul: Sel Yayıncılık, 2009.

Danto Arthur. C. , Sanat Nedir. Çev. Zeynep Baransel. İstanbul: Sel Yayıncılık, 2014.

Foster Hal. Gerçeğin Geri Dönüşü Yüzyılın Sonunda Sanat. Çev. Esin Hoşsucu. İstanbul: Sanat ve Kuram Ayrıntı Yayınları, 2009.

Foster Hal. Tasarım ve Suç. Müze - Mimarlık - Tasarım, Ed. Ali Artun. İstanbul: İletişim Yayınları, 1045, 2012.

Kagan Moissej. Estetik ve Sanat Dersleri. Çev. Aziz Çalışlar. Ankara: İmge Kitabevi Yayınları, 1993.

Kuspit Donald. Sanatın Sonu. Çev. Yasemin Tezgiden. İstanbul: Metis Yayınları, 2006.

THE REALITY OF PASSION AGE POP ART AND THE ATTITUDE OF MINIMAL ART

Nesrin KARACAN

Karacan, Nesrin "The Reality of Passion Age Pop Art and The Attitude of Minimal Art". idil, 57 (May 2019): s. 605-612. doi: 10.7816/idil-08-57-07

Abstract

Science and art, in the belonging period, take a picture of what is happening there in a way. In the intermittent possibly unintentionally unseen time-consuming value and place can not find the periodical realand personalities, though, scienceand art has the indicative documents of the signs of age. History is read from large photographs which are the data of these two disciplines. We reach with the products and objects that have the answers of those who are afterit, the moment and the knowledge of it, with the experience of the periods of science and art and the sensitivity of it. Each period is different from the others due to the changes of theage, but the unchanging thing, the sensitivity of there are and the content is deter mined by the artist is documented. This unchanging operation is valid for today too. In the photograph of today's consumption society, there is the content and objects of speed, ready-made food and objects, fashion, advertising, ambition to possess, the standardizing the whole, with out any difference in many geographies. In contemporary art, we can see that Pop Art loves and values all valuables of the day, and that two basic attitudes, such as Minimalism and new representatives of abstract art, evade the visual objects of contemporary reality to the abstraction from art. In this study, the main two tendencies of art will be examined opposed to the current reality.

Keywords: Contemporary art, reality, empathy, abstraction, Minimalism, Pop art, fetish.

Article History:
Arrived: January 16 2019

Revised: February 2 2019

Accepted: February 21 2019